

OPONENTSKÝ POSUDOK NA HABILITAČNÚ PRÁCU

AUTORKY

JUDR. MONIKY NÉMETHOVEJ, PhD.

NA TÉMU

„VYBRANÉ ASPEKTY PRÁVNEJ ÚPRAVY DRUŽSTVA V SLOVENSKEJ REPUBLIKE“

Uznesenie Vedeckej rady:	uznesenie Vedeckej rady Právnickej fakulty Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici zo dňa 7. 6. 2022
Menovací dekrét oponenta:	menovací dekrét oponenta zo dňa 8. 6. 2022
Odbor habilitačného a inauguračného konania:	obchodné a finančné právo
Uchádzačka: Pracovisko:	JUDr. Monika Némethová, PhD. Katedra obchodného práva a finančného práva Právnická fakulta Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici Slovenská republika
Oponent: Pracovisko:	prof. JUDr. Mojmír Mamojka ml., PhD. Katedra obchodného práva a hospodárskeho práva Právnická fakulta Univerzita Komenského v Bratislave Slovenská republika

Družstvo je ako subjekt obchodnoprávných vzťahov v odbornej literatúre na periférii resp. objektívne nemá toľko pozornosti ako (napr.) kapitálové obchodné spoločnosti, tento stav je však, verím, iba dočasný, pretože družstvo je rovnako flexibilná platforma na vykonávanie (nielen) podnikateľskej činnosti ako akákoľvek iná „tradičná“ právnická osoba. Jedným z dôkazov aktívnej úlohy družstva na rozvoji slovenského podnikateľského prostredia a jeho atraktivity pre investorov zo zahraničia je (okrem iného) to, že jedna z ťažiskových podnikateľských entít v Slovenskej republike je družstvom¹, čo efektívne využíva aj pri „nastavení“ členskej štruktúry a rozložení jednotlivých prevádzok na našom území. Som si vedomý, že oponentské posudky na habilitačné (alebo dizertačné) práce sa obvykle nezačínajú deskripciou právnej praxe, ale v tomto prípade je na to dobrý dôvod, pretože – ako často prízvukujem – každé vedecké úsilie má zmysel iba vtedy, ak je využiteľné v reálnej spoločenskej interakcii, pričom výklad vybraných aspektov právnej úpravy družstva nepochybne túto požiadavku spĺňa. Táto autorská koncepcia je zrejme blízka aj habilitantke, ktorá už v úvode posilňuje úlohu družstva v nadnárodnom meradle tým, že „*podľa štatistík Medzinárodného družstevného zväzu (International Cooperative Alliance) sa súčasný počet družstiev vo svete pohybuje okolo troch miliónov a poskytujú prácu alebo pracovné*

---

¹ COOP Jednota Slovensko, spotrebné družstvo

*príležitosti 10 % zamestnanej populácie a tristo najväčších družstiev alebo vzájomných družstiev vytvára obrat 2 146 miliárd USD pri poskytovaní služieb a infraštruktúry*². Inými slovami, zvolená téma je aktuálna a rád som prijal možnosť vyhotoviť oponentský posudok.

Predložená habilitačná práca je členená na 7 kapitol, ktoré v zásade vychádzajú zo štruktúry Obchodného zákonníka s tým, že výklad slovenskej právnej úpravy dopĺňa bazálna revízia Európskeho družstva. Vzhľadom na to, že JUDr. Némethová predkladá habilitačnú prácu ako už publikovanú vedeckú monografiu, je pochopiteľné, že priblíženie metód resp. ostatných zvyčajných vedeckých prvkov, ktoré patria do habilitačných prác, bolo redukované a sú súčasťou úvodu. Z neho však v zásade spoľahlivo vyplývajú všetky aspekty, ktoré sú potrebné pre vyhotovenie obdobných textov, t. z. z pozície oponenta sa stotožňujem so zvolenými metódami aj s identifikáciou súčasného stavu poznatkov. Nasledujúci text popisuje vymedzenie družstva a s tým súvisiace charakteristiky (s prirodzeným dôrazom na § 221 a nasl. Obchodného zákonníka), pričom (napr.) pri skúmaní niektorých ustanovení založenia a vzniku družstva je hodnotné porovnanie s českým korporáčnym zákonom (autorka zároveň správne prízvukuje zmenu v podávaní návrhov na zápis družstva do obchodného registra, ktoré je možné už iba elektronicky). Po relatívne stručnej ale interpretačnej výpovednej tretej kapitole (stanovy) sa habilitantka zamerala na esenciálne súvislosti členstva v družstve, z ktorých sú (okrem iného) prínosné viaceré právne názory súdov v Českej republike (citované v poznámkovom aparáte), a polemika nad členským podielom, ktorá vyústila do obdobného právneho názoru ako voči obchodnému podielu (t. z. že členský podiel je tzv. inou majetkovou hodnotou – str. 46). V piatej kapitole sa autorka venuje (okrem iného) niektorým súvťahnostiam s prijímaním uznesení na zasadnutí členskej schôdze, čo hodnotím pozitívne, keďže však predložená práca môže vychádzať iba z platného vnútroštátneho práva resp. zo selektívnej komparácie zahraničných právnych poriadkov, v rámci otázok, ktoré formulujem na poslednej strane posudku, si dovoľím autorke adresovať podnet smerujúci k aktuálnym rekonštrukčným snahám a výslovnému pomenovaniu uznesenia valného zhromaždenia/členskej schôdze ako právneho úkonu. Šiesta kapitola zameraná na zrušenie a zánik družstva je založená na viacerých kogentných ustanoveniach vychádzajúcich zo všeobecnej právnej úpravy pre obchodné spoločnosti, aj preto pomerne strohú interpretáciu nepovažujem za nedostatok – hlavné elementy sú totiž vcelku spoľahlivo pokryté komentárovou spisbou, navyše novela tejto časti Obchodného zákonníka bola sprevádzaná (netypicky) pomerne komplexnou a podrobnou dôvodovou správou. Po revízii celého textu a zohľadnení charakteru výstupu by konzervatívnejší oponent mohol skonštatovať, že niektoré časti mohli/mali byť spracované detailnejšie a autorka sa mohla/mala koncentrovať na užší výsek právnej úpravy, zohľadňujúc skúmanú tému by to však nebolo úplne na mieste, pretože – ako už bolo uvedené vyššie – reglementácia družstva nie je v odbornej spisbe taká frekventovaná, ako (napr.) problematika obchodných spoločností. Inými slovami, vysvetliť právnu úpravu družstva vo forme vedeckej monografie je do určitej miery „pionierske autorské úsilie“, t. z. optikou oponenta prijímam, že autorka nadviazala na svoju predchádzajúcu komentárovú spisbu a tieto zistenia kumulovala do habilitačnej práce (zároveň ide o prvú celistvú vedeckú monografiu na tému družstvo v Slovenskej republike).

Podľa informácií z centrálného registra záverečných prác, rigorózných prác a habilitačných prác o overení originality predloženého výstupu je zhoda textu 30,77 %, pričom parciálne zhody sú výsledkom citovania zákonného znenia, judikatúry a špecializovanej spisby, čo svedčí o pôvodnosti predloženého výstupu.

---

² Citované z Úvodu, str. 5.

Z vyššie uvedených dôvodov oceňujem predložený text JUDr. Moniky Némethovej, PhD. a preto v prípade, že počas habilitačného konania na Právnickej fakulte Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici preukáže potrebnú mieru odbornosti, pedagogickej a osobnej zrelosti a predloží vedecké výsledky v súlade so stanovenými kritériami, rád ju podporím v úsilí získať vedecko-pedagogický titul **docent** v odbore habilitačného a inauguračného konania obchodné a finančné právo.

Návrh otázok:

1. Autorka na str. 16 porovnáva vznik statusu spoločníka a fluktuáciu v personálnom substráte v obchodných spoločnostiach a v družstve. V nadväznosti na to správne konštatuje, že „v družstve postačuje podanie prihlášky a rozhodnutie o prijatí člena“ (tento fragment ďalej komentuje aj na str. 33). Mojou otázkou v tejto súvislosti je to, že prijatie do družstva je zo strany osoby, ktorá sa o členstvo prihlásila, právne nárokovateľné. Keďže odpoveď na túto otázku zo strany habilitantky očakávam bez zaváhania, tak formuláciou otázky mi nejde iba o odpoveď áno/nie, ale o širšiu argumentáciu, pretože na jednej strane družstvo je flexibilným spoločenstvom neuzavretého počtu osôb, na druhej strane však v praxi môže mať pomerne stabilnú štruktúru, ktorej zloženie (na rozdiel od napr. s.r.o.) nie je z verejne dostupných zdrojov zistiteľné.

2. Je koncepcia tzv. náhradnej členskej schôdze (str. 68 a 69) využiteľná v s.r.o., t. z. bolo by na základe rovnakých/obdobných mechanizmov možné v spoločenskej zmluve upraviť „náhradné valné zhromaždenie“? Boli by argumenty, ktoré habilitantka prednesie, v súlade aj s českým korporáčnym zákonom?

3. Habilitantka na str. 72 a 73 popisuje niektoré súvislosti s neplatnosťou uznesenia členskej schôdze. Aký je názor autorky na to, že jedným z nových prvkov aktuálne prebiehajúceho (ďalšieho) pokusu o rekodifikáciu je explicitné určenie, že uznesenie valného zhromaždenia resp. členskej schôdze je právnym úkonom? Ak táto koncepcia vyústi do platného právneho predpisu, možno považovať všetky tie právne názory (najmä judikatúru a doktrínu), ktoré za posledné dve či tri dekády oprávnene neakceptovali uznesenie ako právny úkon, za prekonané resp. za mylné?

Bratislava, 14. jún 2022

prof. JUDr. Mojmír Mamojka ml., PhD.